

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

III науково-практичної інтернет-конференції

**РОЗВИТОК
ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ
ДОСЯГНЕНЬ У
МЕДИЦИНІ**

*м. Чернівці
21 червня 2023 року*

основному пов'язані з розвитком ХОЗЛ, наприклад, SERPINA1 та AGER, демонстрували сильно регульовану експресію варіантів сплайсингу в легеневій тканині, а варіанти сплайсингу були замінені продуктами альтернативного сплайсингу. Цей зв'язок генів, асоційованих з ХОЗЛ, може бути однією з можливих причин розвитку та прогресування захворювання.

Описані взаємні впливи таких зовнішніх чинників як паління та поллютанти зовнішнього середовища на генетичні механізми регуляції локальної імунної відповіді, інтенсивності запалення, фіброзування або деструкції легеневої тканини тощо допомагають зрозуміти глибокі патогенетичні процеси, що лежать в основі ХОЗЛ. Перспективним напрямком лікування з огляду на вищевикладене може бути поява препаратів, здатних впливати на стан метилювання та ацетилювання гістонів у осіб, схильних до розвитку даного захворювання. Окрім цього, генотипування може бути корисним для прогнозування впливу інгаляційних поллютантів, зокрема, компонентів цигарок, сучасних пристроїв для паління, часток та газів, що містять у повітрі на структуру та функціонування легеневої тканини та дихальної мускулатури.

Сорокман Т.В.

ЙМОВІРНИЙ ВПЛИВ ЕЛЕКТРОСМОГУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

t.sorokman@gmail.com

Вступ. Відомо, що стан здоров'я дітей погіршується на тлі прогресуючого впровадження технічних засобів (комп'ютерів, ноутбуків, мобільних телефонів, роутерів, ретрансляторів), які стають невід'ємними компонентами життя, змінюють фізіологічні умови існування дітей та можуть сприяти розвитку захворювань [1, 2]. Електросмог є на сьогодні загальноживаним терміном, який означає наслідки випромінювання від різних пристроїв, що створюють навколо себе електромагнітні поля [3, 4]. Довготривала незахищеність від технічного електромагнітного випромінювання змінює клітинні механізми та призводить до функціонального дисбалансу та врешті до хвороби [5, 6].

Мета: оцінити стан здоров'я дітей залежно від терміну використання пристроїв, що створюють електромагнітне випромінювання

Методи. Під спостереженням знаходилися 305 дітей віком 10-18 років. Проводилося анкетування за спеціально розробленою анкетною. Стан здоров'я вивчався за результатами медичної амбулаторної карти (форма 025/о).

Результати. За результатами анкетування виявлено, що плесери (mp3, mp4) слухають 66 із 305 респондентів (21,6%), електронну книгу читають 86 (28,2%), працюють із ноутбуком 289 (94,7%), мобільний телефон використовують 100%, 39 (12,7%) мають два мобільних телефони, 12 3,9% - три та більше). Середня тривалість використання гаджетів становить $7,8 \pm 1,2$ роки, зокрема тривалість використання до 5 років – 7,5%, до 7 років - 28,2%, більше 8 років – 64,3%. Погане самопочуття після тривалого використання мобільних телефонів відзначали 102 респонденти (33,4%), зокрема слабкість, головний біль, відчуття тепла в місці прикладення телефону). Варто зазначити, що кожна десята проанкетована дитина відчувала труднощі та дискомфорт у спілкування, якщо відсутній телефон, відключений інтернет, а у 7,2% є номофобія (страх залишитися без мобільного телефону) та у 11,5% - синдром фантомного дзвінка, що проявляється як слухові та моторні галюцинації. Самопочуття у 21,2% проанкетованих власників мобільних телефонів було краще при розмові вдома звичайним телефоном. Лише 17 осіб (5,5%) почувалися краще при розмові по мобільному телефоні, решті 94,5% важко відповісти. Звертає увагу те, що при опитуванні виявлено 2,6% дітей із «кіберхворобою».

Основні патологічні стани, виокремлені із форми 025/о в обстежених дітей наведені в таблиці. Більш ніж у половини дітей різного віку траплялися поєднані патологічні стани. Головний біль турбував переважну більшість опитаних дітей, часто відзначалися такі стани як дратівливість та депресія, звертає увагу порушення соматичного здоров'я (розлади органів травлення, порушення постави, часті респіраторні захворювання тощо).

Зорове стомлення відзначено у кожного третього респондента: зниження гостроти зору, його затуманення, труднощі при переводі погляду з ближніх предметів на дальні і назад, відчуття змін забарвлення предметів, двоїння.

Таблиця

Частота патологічних станів у дітей

Патологічні стани	Вік (роки)			
	10-12 n=65	13-14 n=75	15-16 n=92	17-18 n=73
Порушення сну	32,3	60,0	67,3	57,9
Синдром сухого ока	21,5	32,0	34,9	53,4

Синдром мерехтливого зору	13,8	22,6	22,8	39,7
Шум у вухах	15,3	26,6	53,2	53,4
Дратівливість	18,4	26,6	40,2	45,2
Депресія	13,8	22,6	22,8	25,1
Головний біль	53,8	55,9	53,2	76,7
Часті ГРВІ	69,2	32,0	40,2	45,2
Порушення постави	39,2	60,0	67,3	69,8
Розлади поведінки	15,3	22,6	22,8	39,7
Порушення пам'яті	21,5	26,6	34,9	39,7
Хронічні розлади травлення	18,4	44,0	34,9	45,2

Висновок. Діти, які зазнають впливу електромагнітного випромінювання від технічних пристроїв мають підвищений ризик розвитку захворювань у період активного росту, становлення ендокринної, нервової, серцево-судинної та інших систем організму.

Список використаних джерел

1. Єщенко А.В. Вплив інформаційних технологій на здоров'я підлітків. Здоров'я дитини. 2013;3 (46):123–127.
2. Головачова І.В. Вплив електромагнітного випромінювання на здоров'я дітей у сучасному суспільстві. Експериментальна і клінічна медицина. 2020;74(1):65-70.
3. Поникла І.І. Вплив електромагнітного випромінювання на здоров'я людини Проблеми і перспективи розвитку сучасної економіки, 26-27 квітня 2013 р. : збірник тез доповідей III Міжнародної студентської науково-практичної конференції, Севастополь, 2013; С. 479-481.
4. Дія на організм людини електромагнітних випромінювань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/9/965.html>
5. Дослідження впливу мобільних телефонів на імунний статус їх користувачів та перевірка можливості його захисту за допомогою пристрою "Spinor". Звіт за результати науково-пошукової роботи. – К.: Відкритий міжнародний університет розвитку людини (ВМУРОЛ) "Україна". – 2008.
6. Бірдус Л.В. Негативний вплив електромагнітного випромінювання на здоров'я та працездатність людини: Матер. V науково-практичної конференції, 17 грудня 2013 р., Київ, 2013. С. 34-37.